

CAMILLA CEDER

HANNA GRANLUND

FARDUS & MALTE

HUNDSTREJKEN

BONNIER
CARLSEN

LÄRARHANDLEDNING
TILL HUNDSTREJKEN
skriven av Linda Engvall

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning

Om boken

Författare och illustratör

Läroplanen

Före läsningen

Under läsningen

Efter läsningen

Aktiviteter

INLEDNING

Det här lärarstödet är framtaget till boken "Hundstrejken" som är den tredje boken i bokserien om Fardus och Malte. "Hundstrejken" passar till såväl högläsning som enskild läsning. Berättelsen tar upp olika teman såsom vänskap, relationer, barns rätt att bli lyssnade på och hur vuxnas beslut kan påverka barn på olika sätt. I lärarstödet hittar du förslag på diskussionsfrågor som kan användas vid gemensam läsning samt kapitelfrågor till eleverna som kan användas vid enskild läsning, parläsning eller läsning i mindre grupper. Lärarstödet innehåller även förslag på olika aktiviteter som kan användas för gemensamt eller individuellt arbete.

OM BOKEN

Det värsta har hänt! Maltes mammas kille ska flytta och ta med sig sin hund. Hur kan de vuxna vara så hemska? Toker är ju Maltes hund också! Fardus och Malte bestämmer sig för att rymma upp på vinden med Toker. Men hur ska de göra för att få de vuxna att förstå? Till slut lyckas de förhandla fram att Toker ska få bo med Malte varannan vecka. För barn har faktiskt rätt att vara med och bestämma och bli lyssnade på. Och som Fardus säger: Ibland kan man behöva påminna de vuxna med en liten strejk.

Böckerna om bästisarna Fardus och Malte är charmiga, tankvärda och mitt i prick. Perfekta böcker att läsa själv, eller högt tillsammans. Läs också de andra böckerna i serien: "Papegojkaoset" och "Smådjurskrisen".

FÖRFATTARE OCH ILLUSTRATÖR

CAMILLA CEDER är författare och konstnär med bakgrund inom socialt arbete och psykoterapi. Hennes berättelser är fyllda av drastisk humor, inlevelse och djur. Hon debuterade som barnboks-författare med böckerna om *Sally – djurens vän* och har tidigare även gett ut vuxenböckerna ”Fruset ögonblick” och ”Babylon”.

HANNA GRANLUND är illustratör, serie-tecknare, grafiker och författare. Hennes bilder är tuffa och barnnära, färgstarka och uttrycksfulla. Hon har bland mycket annat skrivit och illustrerat Lätt att läsa-serien *Mark och Mira* samt illustrerat succéserien *Spöksystrar*.

LÄROPLANEN

Materialet är kopplat till syftestexten för svenska i Lgr 22 och de föreslagna uppgifterna bygger på delar ur det centrala innehållet för lågstadiet. Syftet med materialet är att undervisningen väver ihop och utvecklar elevernas kunskaper att läsa och skriva samt lyssna och samtala om olika typer av texter.

I syftestexten för svenska står det bland annat:

”I undervisningen ska eleverna möta samt få utveckla kunskaper om skönlitteratur från olika tider och skilda delar av världen. Eleverna ska ges möjlighet att läsa, analysera och resonera om skönlitterära verk i olika genrer. Undervisningen ska också bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om olika former av sakprosa. I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden” (Lgr22, Skolverket).

Centralt innehåll svenska ÅK 1-3

LÄSA OCH SKRIVA

- Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter.
- Att återge delar av innehållet i olika texter samt resonera om budskap i texterna och jämföra med egna erfarenheter.
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva ord, meningar och olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.

TALA, LYSSNA OCH SAMTALA

- Strukturerade samtal. Att berätta om vardagliga händelser samt att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Att lyssna, ställa frågor och ge kommentarer.
- Att lyssna aktivt och återberätta viktiga delar av ett innehåll.
- Att lyssna aktivt och återberätta viktiga delar av ett innehåll.

TEXTER

- Skönlitteratur för barn från olika tider och skilda delar av världen. Sånger, muntligt berättande, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter.
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning samt personbeskrivningar.
- Några skönlitterärt betydelsefulla barnboksförfattare och illustratörer.
- Texter som kombinerar ord och bild samt texter i digitala miljöer för barn. (Lgr22, Skolverket)

FÖRE LÄSNINGEN

UNDERSÖK BOKOMSLAG OCH TITEL:

- Vad tänker ni om bokens handling utifrån titeln "Hundstrejken".
Vad betyder strejk och vad kan en hundstrejk handla om?

UNDERSÖK ILLUSTRATIONEN PÅ BOKOMSLAGET:

- Vad ser och upptäcker ni i bilden?
- Vilka är det som ni ser, tror ni?
- Vad tror ni boken kommer att handla om utifrån bokomslaget?
Vilka ledtrådar upptäcker ni?

SKAPA FÖRFÖRSTÅELSE:

Bekanta er med boken genom att läsa baksidestexten. Har ni läst någon av de andra böckerna i bokserien eller en annan bok med samma tema?

I lärarstödet hittar du information om bokseriens författare och illustratör. Läs och berätta om författaren Camilla Ceder och illustratören Hanna Granlund.

UNDER LÄSNINGEN

GÖR TEXTKOPPLINGAR:

Koppla innehållet till elevernas erfarenheter, intressen och funderingar. Har ni läst någon annan berättelse som påminner om denna? Kan ni koppla berättelsens tema till något i omvärlden?

Vid högläsning kan du modellera genom att stanna upp, tänka högt och ställa frågor till texten. Modellera hur du gör textkopplingar. Är det något som eleverna undrar?

Undersök och upptäck detaljer i illustrationerna. På vilket sätt samspelar texten och illustrationerna?

EFTER LÄSNINGEN

Förslag på samtal efter varje enskilt lästillfälle:

DISKUTERA det ni just läst. Använd gärna de föreslagna frågeställningarna som finns i lärarstödet men anpassa efter eleverna.

SAMMANFATTA det ni läst. Vad hände i början, mitten och i slutet? Vem eller vilka var med? I vilken miljö utspelade sig de viktigaste händelserna? När var det?

Delge varandras **INRE BILDER**. Rita eller gör det muntligt.

Finns det något som eleverna fortfarande funderar över? Låt eleverna skriva egna frågor till texten: ”Jag undrar ...”

Plocka ut **NYCKELORD**. Red ut oklarheter och kvarstående frågor. Vilka tankar väckte texten?

Förslag på samtal efter att ni läst klart boken:

Ni började med att ställa hypoteser och förutspå handlingen genom att analysera bokomslaget och titeln. Stämde era hypoteser? Har illustrationen på bokomslaget eller titeln fått en ny mening efter att ni läst klart boken?

SAMTALA OM BERÄTTELSEN

Vad tyckte ni mest om?

Fanns det något i berättelsen som ni tyckte mindre om?

Vilken händelse gjorde störst intryck och varför?

När i tiden utspelar sig berättelsen?

Vilket budskap vill författaren förmedla?

Vad fick berättelsen er att känna?

Berätta om en favoritscen ur berättelsen.

Finns det något som ni fortfarande funderar över?

Om ni skulle skriva en uppföljare. Vad skulle den handla om?

Om ni skulle få bestämma bokens titel vad skulle boken heta då?

SAMTALA OM ETT AV BERÄTTELSENS TEMAN

Vad är Barnombudsmannen?

Vilka rättigheter för barn känner ni till?

Vilka rättigheter tycker ni är extra viktiga och varför?

När är det extra viktigt att vuxna lyssnar på barn, tycker ni?

Finns det några frågor eller händelser då ni tycker att det är extra viktigt att vuxna lyssnar?

Hur kan man göra för att göra sin röst hörd? Ge några konkreta förslag.

SAMTALA OM KARAKTÄRERNA

Jämför Malte och Fardus. Vilka likheter och skillnader kan ni komma på?

Vad gillar och ogillar Malte?

Vad gillar och ogillar Fardus?

Vad får ni veta om karaktären? Får ni veta något "runt om" karaktären?

Kanske något kopplat familj eller andra vänner?

På vilket sätt märks det att Fardus och Malte är goda vänner?

Vad utmärker en bra vän, tycker ni?

Malte älskar djur. Vilka favoritdjur har ni och varför gillar ni just det djuret?

Fardus älskar böcker. Vilken är er favoritbok och varför gillar ni just den boken?

Fardus vill jobba på ett bibliotek. Vilket är ert drömjobb och varför?

Malte blir nervös när han ska redovisa något i skolan. Vad skulle ni vilja ge för tips till Malte?

Djur och människor är lika tycker Fardus. Håller ni med? Finns det andra saker som ni tycker är lika eller olika mellan djur och människor?

Vilken karaktär tycker ni mest om och varför?

Beskriv karaktären: Plocka tillsammans ut ord som beskriver personliga egenskaper hos karaktären.

Vilken karaktär skulle ni helst vilja vara och varför?

Välj en händelse. Hade ni gjort som karaktären i boken eller hade ni gjort något annorlunda?

MILJÖBESKRIVNING

Gör en gemensam miljöbeskrivning. Ta hjälp av sinnena.

Ta er till en plats i boken. Var är ni och hur ser det ut? Vad hör ni och vad känner ni för dofter? Om ni känner med händerna hur känns det då?

AKTIVITETER

Här finner du förslag på aktiviteter som du kan göra tillsammans med eleverna efter att ni läst och samtalat om boken. Några aktiviteter passar även för eget arbete.

BOKRECENSION

Använd arbetsbladet "Bokrecension". Låt var och en skriva en bokrecension om "Hundstrejken".

BOKRECENSION

TITEL: _____

FÖRFATTARE: _____

ILLUSTRATÖR: _____

BOKEN HANDLADE OM:

SKRIV OCH BERÄTTA OM EN KARAKTÄR:

VAD GILLADE DU MED BOKEN?

VAR DET NÅGOT SOM DU TYCKTE MINDRE BRA OM?

HUR MÅNGA HUNDBEN FÅR BOKEN?

RINGA IN

REGLER OCH FÖRHÅLLNINGSSÄTT

Dela in eleverna i mindre grupper. Ge varje grupp i uppgift att diskutera vilka regler och förhållningssätt de tycker är viktiga att ha när de ska redovisa och prestera inför klassen. Vad tycker ni är extra viktigt? Skriv vad talararen kan tänka på och vad en bra publik gör för att bidra till en trygg och bra presentation.

Sammanställ gruppernas förslag och enas om några gemensamma regler och förhållningssätt som ni vill ha i er klass.

PRESENTATION OM BARNS RÄTTIGHETER

Låt var och en av eleverna göra en presentation om barns rättigheter.

Vilka rättigheter tycker eleverna är extra viktiga och varför? Skriv gärna upp några punkter som presentationen ska innehålla. Hämta fakta på hemsidan barnombudsmannen.se

PRESENTATION OM ETT DJUR

Låt var och skriva och göra en presentation om ett favoritdjur.

SKRIVA EN FAKTATEXT OM ETT DJUR

Ge eleverna i uppgift att läsa fakta om ett djur som de själva valt. Berätta för eleverna att de ska skriva ner stödord som de plockar ut ur texten. Stödorden använder eleverna när de ska skriva egna faktatexter. Se förslag på underrubriker nedan. Skriv gärna upp dessa på tavlan. Eleverna kan med fördel skriva av underrubrikerna och fylla på med stödord under varje underrubrik.

KLASSIFICERING: Faktatextens inledning, presentera ditt djur.

UTSEENDE: Hur ser djuret ut?

BOPLATS: Var bor eller finns djuret?

UNGAR: Hur många ungar får djuret?

FÖDA: Vad äter djuret?

ÖVRIGT: Vad mer vill du berätta om djuret?

[illegible]

KAPITELFRÅGOR

KAPITEL 1

1. Vad får du veta om Fardus och Malte?
2. Jämför Fardus och Malte. Vad gillar och ogillar de?
3. Vad gillar och ogillar du?
4. Vilket djur gillar du? Skriv och berätta.

KAPITEL 2

1. Vad skulle kunna underlätta redovisningen, enligt fröken?
2. Vilka vill Malte ha med sig under redovisningen?
3. Vem är Soffan och vem är Toker?
4. Hur kommer det sig att Fardus tycker att det känns som att hon ska svimma, tror du?

KAPITEL 3

1. Hur mår Malte när han kommer hem till Fardus?
2. Vad betyder särbo?
3. Fardus tycker att det är svårt att komma på vad man kan säga till någon som är ledsen. Vad skulle du vilja ge för tips?
4. Vad är Barnombudsmannen?
5. Hur kommer det sig att Fardus är försiktig med att klaga på andras föräldrar?

KAPITEL 4

1. Vad menas med att Maltes mamma och Ola är opassande glada?
2. Vad menar Malte när han säger att om Ola tar Toker så orkar han vara arg på Ola?
3. Vad skulle du vilja säga till Malte för att det ska kännas bättre?
4. Vad har Fardus för idé som gör Malte på bra humör?

KAPITEL 5

1. Vad gör man när man protesterar?
2. Varför måste de protestera?
3. Hur kommer det sig att de skriver ett hej då-brev och vad skriver de?
4. Fardus tycker inte att det gör så mycket om hennes föräldrar blir arga över att de rymmer. Vad är det hon är det hon är orolig över?

KAPITEL 6

1. Vart rymmer de?
2. Vad liknar byggnadernas fönster, balkonger och parabler?
3. Vad tänker Fardus om att rymma?
4. Vad är det Fardus önskar att hon hade?

KAPITEL 7

1. Vad är det som de hör när de ska sova?
2. Vad är det som gör att Fardus blir jättearg, tror du?
3. Fardus tänker att Malte, Toker och Soffan är som luft för henne. Vad menar hon med det?
4. Hur kommer det sig att Fardus tycker att Malte är dum, tror du?

KAPITEL 8

1. Vad är det Malte frågar Fardus?
2. Vad är det för krav som Fardus ställer på Malte?
3. Var gömmer de sig och vad har de för plan?
4. Barn har rätt att bli lyssnade på. Vad säger de och hur hade du agerat om du hade varit i deras situation?
5. Vad är det för förslag som de vuxna har?

KAPITEL 9

1. Vad menar de med att de kanske har förhandlat för tufft, tror du?
2. Vad hade du gjort om du hade varit i deras situation?
3. Fardus tänker att varannan vecka är bra. Vad menar hon?
4. Vad är det för krav som Malte och Fardus ställer?

KAPITEL 10

1. Vad ska de göra på inskolningen?
2. Hur känner Malte när han ska träffa Toker?
3. Har du längtat ihjäl dig efter någon eller något någon gång? Berätta.

KAPITEL 11

1. Hur kommer det sig att Malte tror att Ola kommer att sälja Toker till plågsamma djurförsök?
2. Hur märks det på Ola att han förstår att Malte försöker dölja något, tycker du?
3. Malte svämmas över av stolthet och kärlek till Toker. Vad är det som bidrar till det?
4. När Fardus och Malte kommer ut ur affären, tystnar de och fryser till is. Vad tror du det är som har hänt?

KAPITEL 12

1. Vad var det som hade hänt? Stämde det med vad du trodde?
2. Var hittar de Toker?
3. Hur tycker Fardus det känns att sova över?
4. Hur skulle du känna om du vore Fardus?

KAPITEL 13

1. Hur kommer det sig att fröken säger *till* Malte?
2. Hur reagerar Malte när fröken säger till honom?
3. Vad säger fröken att det var för speciell dag under helgen och vad tycker hon att de ska göra?
4. Hur firar ni internationella barndagen på er skola?
5. Vilka andra dagar under året uppmärksammar man barns rättigheter?

KAPITEL 14

1. Vad tycker Fardus är det värsta med att göra viktiga saker hemma hos henne?
2. Hur går det att ha Toker och Soffan hemma hos Fardus?
3. Vad gör Toker för att visa att han inte är den som sviker när det verkligen gäller?
4. Vad är det för skillnad mellan Toker och Soffan, enligt Fardus?

KAPITEL 15

1. Vad är det fröken har ordnat med?
2. Vad menar man när man säger att man blir rörd?
3. Fardus skriver några rättigheter som barn har på whiteboarden. Vilken rättighet tycker du är extra viktig och varför? Berätta.
4. Vad gör Fardus för att stötta Malte när han är nervös?
5. Vad brukar du göra när du stöttar någon?

KAPITEL 16

1. Vad vill Fardus skriva till Barnombudsmannen och berätta?
2. Hon vill ge ett råd till Barnombudsmannen. Vad är det för råd?
3. Vad skulle du vilja ge för råd till Barnombudsmannen?
4. Fardus tänker att det inte är stor skillnad mellan vad barn och djur behöver för att må bra. Vilka likheter och skillnader kan du komma på?

